

Motion av Lars Dahlberg (s) m.fl. om SL-taxan och kommande utredning

Taxorna är en viktig del av SL:s finansiering, men också strategiska när det gäller SL:s förmåga att locka resenärer. Innan enhetstaxan infördes gjorde SL en gedigen utredning av olika prisstrategier. Fyra alternativa taxemodeller utreddes av avdelningen för strategisk planering med hjälp av konsulter från Transek AB. Utredningen föranleddes av att man behöver gedigen kunskap innan man genomför en taxereform, kunskap om dess effekter men också om vilka alternativen är. Den modell med enhetspris med högkostnadsskydd som utreddes visade sig ha vissa icke önskvärda effekter, varför den enhetstaxa som senare förordades fick en annan utformning som bättre stämde överens med de mål man ville uppnå med taxeförändringen. Kunskap och öppenhet inför alternativa idéer stod i fokus.

Kort efter maktskiftet i landstinget sjösatte den nya borgerliga majoriteten en ny taxa. Helt nya geografiska zoner infördes med nya högre prisnivåer. Det gick väldigt fort trots att det var brist på såväl analys av enhetstaxans utfall som effekterna av nya alternativa taxesystem. In i det sista ändrades också zongränser och detaljer. En kort tid har gått, men resultatet ser vi nu. Varumärket SL har enligt resenärsundersökningarna skadats rejält. En kraftig majoritet av resenärerna har visat sig vara missnöjda med zongränserna och dessutom har fuskåkandet ökat.

Därför är det trots allt välkommet att den borgerliga majoriteten nu backar och sjösätter en utredning om taxan och ta fram ytterligare förslag till taxesystem. Förvisso är det förvirrande för resenärerna att ständigt behöva lära sig nya system, men med tanke på de problem som den nuvarande taxan gett upphov till är det i detta fall värt att göra ett undantag.

När SL:s smarta resekort Access börjar driftsättas under hösten öppnas nya möjligheter till taxemodeller och biljettyper. Det talar också för en förnyad utredning av taxan. Tyvärr har den borgerliga majoriteten valt ett alltför snävt fokus för utredningen, där form verkar gå före funktion och olika former av differentiering och åtskillnad ska prövas. Vägledande för denna kommande utredning borde istället vara vad man vill åstadkomma med SL-trafiken. Utredningen borde göras så vid som möjligt och utgå från de övergripande mål för kollektivtrafiken som det finns en bred politisk enighet kring.

Vi vill att SL:s verksamhet ska ha starkt fokus på hållbar utveckling. Att bara öka andelen resenärer bör inte vara det enda målet om man värnar miljö och trafikutbud.

Med det som utgångspunkt bör en prisstrategi syfta till att locka fler som vill åka långt med SL. På så vis främjar prisstrategin också tillväxten eftersom möjligheterna att arbeta i andra länsdelar ökar med ett förbättrat trafikutbud.

SL ska inte bara attrahera dagens bilister. Prissättningen måste vara sådan att unga, låginkomsttagare och äldre har råd att åka med SL. Taxan måste upplevas som rättvis och

prisvärd. Den ska vara enkel att förstå och ha fördelningspolitiska poänger. Priset för enkelresor får inte avskräcka utan ambitionen måste vara att det alltid ska vara förmånligare än att välja bilen. Samtidigt måste prisrelationen mellan enkelbiljetter och kort vara sådan att förköp främjas och att månadskortet ger tydliga fördelar. Även taxereformers påverkan på olika grupper måste analyseras.

SL-trafiken är en del av stockholmarnas välfärd och en förutsättning för att vår region ska fungera. Det ställer höga krav på väl underbyggda politiska beslut och på lyhördhet inför fakta. Vi socialdemokrater har utifrån de fakta som finns att tillgå idag ingen anledning att överge vår syn på att enhetstaxa på såväl 30-dagarskort som enkelbiljetter är den modell som kan locka flest resenärer. Om fördjupad utredning eller nya fakta skulle visa något annat är vi beredda att visa öppenhet. Detsamma gäller förhoppningvis alla andra partier.

Med anledning av ovanstående föreslår jag landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt SL-styrelsen att mot bakgrund av ovanstående bredda den kommande utredningen av taxan så att nödvändiga fakta och möjligheter till jämförelser om olika prisstrategier kan ligga till grund för beslut om en framtida taxereform

Stockholm den 7 juni 2007

Lars Dahlberg

Anna Kettner

Johan Sjölander

Nanna Wikholm